

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Literatura Galega Contemporánea		Código	613G01033
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Profesorado	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Web	www.udc.es/filo			
Descrición xeral	Estudo, a través dos textos, da produción literaria galega do século XX á actualidade.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A7	Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/a e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Cofecer e aplicar diferentes métodos e técnicas de análise á produción literaria e cultural galega dos séculos XX e XXI.	A1 A11 A12 A22	B8 B11 B25	C1 C3 C6
Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.	A1 A2 A3 A4 A7 A9 A10 A11 A14 A15	B1 B2 B7 B9	C1 C4 C6
Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e as súas mudanzas de paradigma	A3 A4 A7 A11 A14 A15	B1 B3 B5 B7 B8	C1 C4 C6
Aplicar as técnicas de análise cultural considerando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos	A1 A2 A3 A4 A7 A9 A11 A14 A15	B1 B3 B7 B8	C1 C4 C6
Adquirir as habilidades necesarias para analizar e interpretar os mecanismos da creación literaria.	A2 A4 A10 A11 A15	B1 B2 B3 B4 B6	C4 C6 C8
Cofecer e valorizar a diversidade cultural, con especial atención ao ámbito galego-portugués.	A7 A11 A14 A15	B3 B5 B7 B8 B10	C1 C4 C6 C8
Realizar achegas creativas e orixinais na análise dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais.	A4 A7 A10 A11 A14 A15	B5 B7 B8 B9 B10	C1 C6 C8

Contidos	
Temas	Subtemas

1. A literatura galega no século XX	1.1. Caracterización, periodización. 1.2. Cuestións metodolóxicas.
2. O tempo das Irmandades da Fala.	2.1. Contexto histórico e ideolóxico. Caracterización xeral. 2.2. As liñas de actuación cultural das Irmandades: ampliación e consolidación do sistema literario. 2.3. Grupo Nós 2.4. Xeración das Vanguardas.
3. A literatura de posguerra e o exilio nas dúas beiras do Atlántico: continuidade e ruptura	3.1. A Guerra Civil e a posguerra en Galiza. 3.2. A literatura e a cultura galegas na emigración e no exilio.
4. A recuperación literaria no interior a partir de 1950.	4.1. A reconstrución do sistema literario: axentes editoriais e actividade cultural. 4.2. Principais autores e autoras. Grupos e movementos.
5. Da década de oitenta á actualidade.	5.1. A irrupción das autoras e a renovación dos discursos. 5.2. Diversificación xenérica e últimas tendencias.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A3 A4 A7 A10 A11 A14 A15 B1 B2 B5 B8 B9 B10 C4 C6	11	11	22
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A7 A9 A10 A11 A15 B1 B3 B5 B6 B7 C1	2	26	28
Traballos tutelados	A1 A12 A1 A3 A4 A22 B8 B11 B4	6	1.5	7.5
Lecturas	A1 A3 A4 A7 A10 A11 A14 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C4 C8	1	25	26
Análise de fontes documentais	A11 A2 A4 A7 A10 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B25 C1 C3 C6 C1 C6	9	12	21
Atención personalizada		8	0	8
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación por parte da profesora das liñas xerais de cada un dos temas contemplados no programa da materia co enfoque previsto no descriptor. Será avalíabel a asistencia activa ás aulas teóricas presenciais en que se presentarán conceptos e estratexias que posteriormente se desenvolverán nas sesións prácticas e cuxo coñecemento será esixido para a superación do curso.
Proba mixta	Proba escrita en que se demostrarán os coñecementos e competencias adquiridos e que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes e de control de lecturas.
Traballos tutelados	Traballo individual sobre algunha das obras de lectura obrigada. As súas dimensións e temática serán acordados coa profesora.

Lecturas	Lectura obrigada dos textos literarios indicados no apartado 8 da guía, e dos textos críticos que a profesora indique na aula. As lecturas representan, xunto ás prácticas de comentario, unha das actividades principais do curso e, como tal, serán avaliadas.
Análise de fontes documentais	A profesora iniciará a análise e o comentario das obras literarias incluídas na programación, así como de textos críticos, historiográficos ou xornalísticos, e solicitará do alumnado a realización de comentarios individualizados segundo as pautas establecidas. Previamente, o/a estudante deberá ler e preparar os textos de forma individual.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Traballos tutelados	A profesora orientará os e as estudantes na preparación da presentación oral, da proba mixta e en calquera outra cuestión sobre a que o/a estudante solicite orientación. A atención persoal poderá ser presencial, no horario previsto a estes efectos, ou a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Lecturas	A1 A3 A4 A7 A10 A11 A14 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C4 C8	As lecturas obrigatorias representan unha das actividades principais do curso polo que deben ser realizadas en tempo para poder participar de forma efectiva nas sesións e, tamén, para levar a cabo a presentación oral. O control das lecturas poderá realizarse mediante preguntas ou comentarios nas sesións presenciais ou cunha parte específica dentro da proba mixta.	20
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A7 A9 A10 A11 A15 B1 B3 B5 B6 B7 C1	Proba escrita en que se demostrarán os coñecementos e competencias adquiridos, tanto nas sesións maxistras como nas de análise documental, e que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes e de control de lecturas.	40
Análise de fontes documentais	A11 A2 A4 A7 A10 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B25 C1 C3 C6 C1 C6	A profesora porá a disposición do alumnado os materiais obxecto de análise. O alumnado deberá ler e analizar estes materiais e participar na exposición das súas conclusións na aula.	20
Traballos tutelados	A1 A12 A1 A3 A4 A22 B8 B11 B4	Traballo individual sobre algunha das obras de lectura obrigada. As súas dimensións e temática serán acordados coa profesora. Nel se valorarán o contido, a presentación, así como o uso correcto da bibliografía.	20

Observacións avaliación

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10 no conxunto de actividades que compoñen a avaliación. O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Ademais, todas as actividades deberán cumprir unhas esixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal...).

Na segunda oportunidade, deberanse presentar/realizar as actividades non superadas ou non presentadas anteriormente, e e aprobar a proba mixta.

Terá a calificación de "non presentado" quen non realice o 50% das actividades.

O/a estudante con dispensa académica deberá porse en contacto coa profesora enviando un correo electrónico a laura.tato@udc.gal.

Todas as actividades ou probas deberán cumprir unhas esixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación, segundo o documento "Exixencias mínimas de corrección lingüística" (aprobadado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e pendurado en Moodle)-----Os traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).

Fontes de información

Bibliografía básica

- Asociación Socio-Pedagóxica Galega (ed.) (1996). Historia da Literatura Galega, 5 vols.. Vigo, A Nosa Terra
  - Bernárdez, C. L. et alii (2001). Literatura galega S. XX. Vigo, A Nosa Terra
  - Carballo Calero, R. (1981). Historia da Literatura Galega Contemporánea. Vigo, Galaxia
  - Lourenzo, M. / Pillado Mayor, F. (1987). Dicionario do teatro galego. Sotelo Blanco, Barcelona
  - Pena, Xosé Ramón (2013). Historia da literatura galega III. Vigo, Xerías
  - Tarrío, A. (1997). Literatura Galega. Aportacións a unha historia crítica. Vigo, Xerais
  - Tarrío, A. (coord.) (). Galicia. Literatura (vols. XXXII-XXXIV). A Coruña, Hércules de edicións
  - Tato Fontañá, L. (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936 . A Nosa Terra, Vigo
  - Vilavedra, D. (1999). Historia da Literatura Galega. Vigo, Galaxia
  - Vilavedra, D. (coord.) (1995-2000). Dicionario da Literatura Galega. Vigo, Galaxia
- OBRAS DE LECTURA OBRIGATORIA: - A. R. CASTELAO (1922): RetrincosR. OTERO PEDRAYO (1929): A IagaradaÁ. CUNQUEIRO (1958): O incerto señor Don Hamlet, príncipe de DinamarcaM. REIMÓNDEZ (2006): O club da calceta

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para calquera dúbida, poden pórse en contacto coa profesora, en horario de atención ao alumnado, ou concertando cita previa no enderezo electrónico: laura.tato@udc.gal

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías